

HET DERDE EEUWFEEST VAN DE LATIJNSCHE SCHOOL TE

GEMERT GEVIERD den 7 juli 1887.

Naar aanleiding van het feit, dat de Latijnse School te Gemert, naar we hopen, slechts tijdelijk, is gesloten, is het wellicht interessant te lezen, hoe op de 7e juli 1887 het 300-jarig bestaan van de school in Gemert is gevierd. Pater G. v.d. Elsen, de latere boerenapostel, geeft er in de Nederlandse Katholieke Stemmen de volgende beschrijving van:

Met verbazing vragen de oud-leerlingen des gymnasiums van Gemert zich af hoe het toch komt dat van de schoonsten feestdag, dien zij ooit beleefden, zoo weinig geschreven is, dat niemand der feestelingen zijn van vreugde overstelpt gemoed in de dagbladen heeft uitgestort en aan het belangstellende katholieke Nederland heeft doen weten, dat het zoo lang voorbereide en zoo vurig gewenschte feest op zo'n schitterendste wijze gesloten is. Het ontbrak niet aan bekwame schrijvers, maar zij waren te bescheiden om den feestgenoot vooruit te loopen. De een rekende op den ander, oordeelde, dat die ander bekwamer was en voelde ook dat het niet mogelijk was, den luister van het feest, de glorie van dien dag, naar de werkelijkheid af te schilderen. Waarlijk de genoemens van dien dag zijn niet te beschrijven, men kan ze voelen en genieten, niet wedergeven. Het ware veel beter aan anderen toe vertrouwd, maar één moet het wagen één moet beginnen; en daar alle feestelingen dit begrijpen, hoop ik bij hen verschooning te vinden voor mijne stoutmoedigheid. Ik waag het te beschrijven, wat niet te beschrijven is; de goede wil om tenminste een flauwe schets te leveren van hetgeen wij ondervonden hebben, moge mijne ongenoegzaamheid aanvullen.

De eigenaardigheid van dit feest was dat er de godsdienst den boventoon voerde, het werd door de eerbiedwaardigste geestelijken op touw gezet en voorbereid, door Z.D.H. den Bisschop van 's-Bosch goedgekeurd en begunstigd, slechts door priesters gevierd, door kerkelijke plechtigheden niet alleen opgeluisterd, maar als 't ware geheel gevormd, door een godsdienstig doel geheiligd. Men wilde niet bloot zijn oude studiemakers

wederzien, de dierbare plek begroeten, waar men voor tal van jaren had gespeeld, geleerd en gebeden; men wilde voornamelijk zijn dank betuigen aan de stichting die voor allen een machtige steun, voor velen de naaste aanleiding hunner roeping tot den priesterlijken staat geweest is. Men wilde op de eerste plaats den Algoede dank zeggen voor de weldaden, alhier genoten, de weldaad van een degelijk katholiek onderwijs en een goede opvoeding. Men wilde de grijze moeder op haren driehonderdsten verjaardag gelukwensen en haar in staat stellen om nog aan duizenden ook dezelfde gunsten te verleen. Eindelijk, men wilde aan de wereld toonen dat een waar katholiek het onderwijs hoogschat en de wetenschappen liefheeft.

De rcemrijke stichting heeft ten allen tijde wél geefende studenten geleverd aan alle bisdommen van Nederland en aan alle religieuze orden. Allen waren dan ook vertegenwoordigd. Uit Amsterdam alleen verschenen zes priesters, uit Schotland één, uit Engeland twee en drie uit België, onder welke de beroemde Bollandist W. van Hecff. Men zag er Jezuiten, Augustijnen, Bernardijnen, Norbertijnen, Capucijnen, Dominikanen, Kruisheeren, Carmelieten en één Minderbroeder, die wel eene lofprijzing verdient, omdat hij zestien anderen vertegenwoordigde. In het geheel verschenen er 73 en van de helft der genoodigden, die verhinderd waren, betoonden de meesten hunne deelneming door telegrammen en brieven. In den vroegen morgen woonden de 57 studenten de plechtige Mis bij van hun dierbaren Vader en leermeester, den Eerw. rector L. J. Klaassen, uit wiens handen zij ook de H. Communie ontvingen.

Met de stoomtram van negen uren werden de laatste geestelijken aangevoerd onder een plechtig klokkengeluid, hetwelk ook 's avonds tevoren den grooten feestdag had aangekondigd. De straat, die een half uur lang is, was met vlaggen getooid en een menigte volks trok onder een zwaren regen naar de kerk, waar de plechtige mis van dankzegging zou worden opgedragen. De versiering der kerk mag een goed bestudeerd, wel uitgevoerd kunstgewrocht genoemd worden. In het hoogaltaar, het

glanspunt der versiering, prijkte het schoon geschilderd wapen van den stichter met de opschriften: Aan den zeer vromen en milddaddigen stichter van het Gymnasium Henricus van Ruischenberch - Hij heeft een goed werk verricht - 1587 - 1887. Ziedaar de oorzaak der feestviering, de stichting der school. Tegenover het hoogaltaar onder het zangkoor las men: Zijn werk heeft drie eeuwen standgehouden. God zij dank.

De muren van het priesterkoor waren versierd met teksten uit de H. Schrift, die de lof van den stichter verkondigden en de vruchtbaarheid van zijn werk. Welke die vruchten waren kon men zien aan de schilden van debisdommen, de missies en de religieuze orden, die de zijwanden van het grote priesterkoor bedekten en met de guirlandes, draperiën, baderollen enz. een zoo schoon geheel vormden, dat de toeschouwers hunne oogen niet konden verzadigen.

Welke de voornaamste leeraren en studenten der school geweest zijn, toonden de wapens van bisschoppen, apostolische vicarissen en abten en de kentekenen der leeraren, die aan weerszijden van het middenschip tegen de pilaren waren opgehangen. Dit alles, voorzien van passende spreuken uit de H. Schrift, sloot zich zo heerlijk aan bij het met gouden sterren bezaaide doek, hetwelk van de gewelven nederzeeg, dat het een werk scheen van den besten decorateur van Nederland.

Een bevallige afwisseling en scheiding van altaar priesterkoor en middenschip werd veroorzaakt door de rijk gebloemde pyramiden, waarvan de grootsten, beladen met vlaggentrofee en met de wapens van Gemert en van de Duitse orde, zich onder den triomfboog verhieven en twee heiligentronen van Maria en Aloysius, de patronen der Mariacongregatie, flankerden.

Ziedaar de oorsprong, de geschiedenis, de vruchten, de werking en het doel der school voor allen aanschouwend, zoo kunstig voorgesteld, dat allen toeschouwers, van welke niet weinigen met kennis van zaken konden spreken, ronduit verklaarden, nooit zoo iets gezien te hebben.

In die smaakvol opgestoode kerk werd ten tien ure de

Hoogmis opgedragen door den HoogEerw.Heer mgr.Poppen, deken van Amsterdam en Huisprelaat van Z.H.Leo XIII,ge-assisteerd door de Rectoren en oud-leerlingen. De Mis werd gezongen door het koor der studenten.

Het maakte een geweldigen indruk, altaar, gewelf en muren met groen en bloemen en kleuren beladen, die ontelbaar flikkerende kaarsen, dat liefelijk gezang, dat altaar en ruime priesterkoor, met een stoet van geestelijken gevuld, van alle oorden, van alle rangen, in zwart of wit, in bruin of purper gewaad en aan hunne zijden de schoone spreuken, die aller gevoelens vertolkten: Dezen zijn allen bijeen om de lof van de Heer te verkondigen.

De Gemertse Jezuiet Pater H.van Schijndel beklom den predikstoel en schetste de weldaen, welke de Kerk welke Gemert en de aanwezige priesterschaar van de school hebben ontvangen. Zijn gemoed was overvol en een overtalrijk gehoor volgde hem gedurende een groot uur met gespannen aandacht; want hij sprak niet alleen door zijn stem, hij sprak even luid door zijn gelaat en zijne gebaren.

Aan het einde kondigde hij de opgetogen menigte aan, dat de kardinaal Rampolla namens Z.H. Paus Leo XIII per telegraaf zijn dank had betuigd voor de kennisgeving van dit heerlijk jubelfeest en de hulde hem aangeboden, dat hij tevens machtiging had verleend om den pauselijken zegen te schenken, zoals onmiddellijk na den schoonen preek geschiedde. Met het Te Deum en den zegen van het Allerheiligste werd deze plechtigheid gesloten. Tot zover het artikel van Pater v.d.Elsen.

Aan het diner op het kasteel werden Franse Gedichten gedeclameerd en gezongen. De studenten zongen een feestcantate; woorden van de oudstudent A.v.d.Kerkhoff, een Carmeliet, de muziek was van Willem Mengelberg, de latere dirigent van het Concertgebouw Orkest in A'dam; deze had ook de leiding.Door de studenten werd ook een Allegorisch Spel opgevoerd : De Zege der Hoop, eveneens van A.v.d.Kerkhoff. Rector Klaassen, de grote promotor van de feestviering mocht veel dankwoorden ontvangen.

M.H.J.Pennings.